

Bir genel tekrarın utancı...

Fikret Başkaya

14.02.2023

Para kral oldukça, özgürlük de adalet de mümkün değildir
Albert Camus

Yegâne ereği kâr etmek ve kârı büyütme olan, her türlü etik (ahlâkî) değere yabancılaşmış bir sosyal sistemde şeylerin sarpa sarmaması mümkün değildir. Üretimin aslı (birincil) amacının insan ihtiyaçlarını karşılamak değil, kârı, dolayısıyla sermayeyi büyütme olduğu durumda, sadece sosyal mahiyetteki sorunlar değil, doğa tahribatının da derinleşmesi, yaşamın temelini aşınması kaçınılmazdır... Kapitalizm dahilinde üretim artışına sosyal kötülüklerin (işsizlik, açlık, yoksulluk, sefalet, aşağılanma...) ve ekolojik yıkımın eşlik etmesi de sistemin mantığının, temel eğilimlerinin doğrudan sonucudur...

Türkiye bir deprem ülkesi. Nerdeyse deprem olmayan yıl yok! Yönetici sınıf, siyaset erbabı sanki bu ülkede ‘ilk defa deprem oluyormuş gibi bir algıya sahip... Bir deprem oluyor, yöneticiler ‘ölenlere Allahtan rahmet, yakınlarına baş sağlığı diliyor... ‘Yaralar sarılacak devletimiz büyüktür’ diyorlar... 450 bin inşaat müteahhidinden (inşaat kapitalisti), birkaçı cezalandırılıyor gibi yapılıyor... İyi de her seçim öncesinde çıkarılan ‘imar affı’ kanununa olumlu oy veren milletvekillerini de yargılıyorlar mı? 23 yıldır toplanan deprem vergilerinin ne olduğu, nereye harcandığının hesabı soruluyor mu? “Yapı Denetim Büroları” rezaletinden kaç kişi haberdar? Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ne işe yarıyor... Kent yağma ve talanının hizmetinde değil mi?

On binlerin ölümüne, yaralanmasına, yersiz-yurtsuz kalmasına ‘tadır’i ilahî, ‘kader planı’ diyorlar... Tâ ki bir sonraki depreme kadar... Deprem bölgesine, fay hattı üzerine koskoca şehirler kurmanın bir sorumlusu, sorumluları yok mu? İnşaat kapitalisti o işi kâr amacıyla yapar... Kârı artırmak için de her yola başvurur. İşçilere düşük ücret öder, yeterli güvenlik önlemini almaz (geçen yıl inşaatlarda ölen işçi sayısından haberiniz var mı?), malzemedен çalar, çürük binalar inşa eder ve o binalar ilk depremde çöker... Fakat hepsi bu kadar da değildir. Deprem, inşaat kapitalisti müteahhitler için ‘Allah’ın bir lütfudur’... Yıkılanların yerine yeni çürük binalar inşa etmek üzere seferber olurlar...

Türkiye siyasetinde inşaat kapitalistlerinin siyaset üzerindeki etkinliği büyüktür... Burjuva partilerinin kuruluşunu bile finanse ederler, bal tutup parmaklarını yalarlar... AKP dönemi söylemek istediğime iyi bir örnektir... O kadar ki, sanki Türkiye inşaat kapitalisti müteahhitlerin ‘cumhuriyetine’ dönüşmüş... Bütçeyi ve hazineyi utanmazca yağmaladı-

lar ve yağmamaya devam ediyorlar... Bir yağmalayan, bir de yağmalatıp ‘payını alan’ siyasetçiler, bürokratlar var... Kurdukları çark tıkrı tıkrı işliyor... Yağma ve talan, müteahhit, siyasetçi, bürokrat ‘işbirliğiyle kotarıyor... Geride kalan 20 yılda ‘Kamu İhale Yasası’ boşuna mı 192 defa değiştirildi?

Velhasıl neden söz ettiğini bilmek önemlidir denecektir... Fakat sorun sadece yoksul halktan alınan vergilerin yağma ve talanından ibaret değil... Bütçenin ve hazinenin yağmalanmasına doğa yağması, ekolojik yıkım da eşlik ediyor... Asıl vahim olan bu... Tabii vahim olan bir şey daha var: Bu kepezelik bir de ‘büyüme’, ‘kalkınma’, ‘ilerleme’... adına matah bir şey sayılıp, yüceltiliyor... Eğer bir toplum düşünme yeteneği aşınmışsa, insanlar her söylenene inanmaya meyilliyse, **şeylerin gerçeğini söylemeye cüret eden, edebilen entelektüellerden yoksunsa**, “konunun uzmanı” denilen, uzmanlıklarını devlete ve sermayeye satan diplomatlar korusu, ‘nurlu ufuklar’ şarkıları söylemeye devam ederse, gazetecilerin kahir ekseriyeti varlık nedenlerine ihanet ediyorsa, içine hapsediğimiz kepezeliğe şaşırmak niye? Oysa, **gazeteci namussuz olamaz, namussuzsa gazeteci değildir... Gazeteci etik kaygılara yabancılaştığında suç ortağı haline de gelir... Zira gazetecinin ‘sessiz-örgütsüz çoğunluğun vicdanı olması gerekir...**

Bütün bu olup olup-bitenleri, sefaleti, rezaleti, kepezeliği, çürümeyi, kurumların başına liyakatsiz bürokratların atanmasına bağlamak yaygın bir anlayış... Oysa, sorun sadece yanlış atamalarla ilgili değil... Politik İslamcı AKP’nin ne yapmak isteğiyle ilgili... AKP mevcut rejimin yerine kendi İslamcı rejimini kurmak istiyor... Türkiye’yi bir “İslam Emirliğine” dönüştürmek istiyor... Onun için de kurumların önce içinin boşaltılması, sonra da yenilerinin kurulması gerekiyor... Yüzyıllık yapıları, kurumları, yıkip yenilerini kuruyorlar... Zengin birikime ve deneyime sahip devlet hastanelerinin yerine ucube Şehir Hastanelerini niye yapıyorlar sanıyor-sunuz? Aslında Şehir Hastaneleri gibi büyük projelere yönelmeleri sadece ideolojik önyargılarla ilgili değil. Zira, bir proje ne kadar büyükse, kâr da o kadar büyüktür... “Her şey bizimle başladı, ortalıkta ne varsa biz yaptık” demek istiyorlar... Kendi resmî ideolojisini oluşturmak istiyor ama nafile... Zira, uyduruk ‘resmî ideoloji’ bile asgari bir maddi geri planı var-sayar... AKP, geride kalan yüz yıllık dönemi bir “kayıp” olarak görüyor ve parantezi kapatmak istiyor... Niyet etmek kolaydır da yapmak o kadar kolay değildir...

Artık dünyanın ve Türkiye'nin içine hapsediğı durumdan sadece yöneticileri değiştirmekle, *kötü yöneticileri yenileriyle ikame etmekle* çıkmak mümkün değil... Zira, yüzleşmek zorunda olduğumuz sosyal, ekolojik, etik mahiyetteki sorunlar *kötü politikacılardan, kifayetsiz yöneticilerden çok, kötü sistemden* kaynaklanıyor... **Kötü sistem dahilinde iyi politikalar mümkün değildir... Kapitalizmin yıkıcılığı çoktan yapıcılığının önüne geçmiştir...**

Artık şeyleri adıyla çağırma zamanı gelmiş olmalıdır... Kapitalizmin her ileri aşamasının daha çok sosyal kötülük, daha çok ekolojik felaket olduğunun bilinmesi gerekiyor... İnsanlık ve uygarlık kritik bir eşiğe gelip dayanmış bulunuyor... Bu kör gidişten, bu yıkım tablosundan çıkmak, **uygarlık paradigmasını** değiştirmeden mümkün olmayacak... Zira, geride kalan beş yüzyıllık dönemde burjuva uygarlığı -kapitalist üretim tarzı- potansiyelini tüketti... Artık *Büyük İnsanlığa* teklif edeceği bir şey yok...

O halde iki şeyden biri: vakitlice **Uygarlık paradigmasını** değiştirmek, zira geç kalmırsa geriye kurtarılabilecek pek bir şey kalmayabilir **veya insanlığın ve uygarlığın sonu...**

İkinci emperyalistler arası savaş sonrasında Paris'te bir dünya yazarlar konferansı toplanıyor. Kürsüye çıkan her yazar, dünya barışından, halkların kardeşliğinden, eşitlikten, özgürlükten söz ediyor... Harika şair, oyun yazarı Bertholt Brecht, doğruca kürsüye yürüyor, mikrofonu kapıyor, **yoldaşlar gelin üretim ilişkilerini tartışalım** diyor... Ben de bu vesileyle **sadede gelelim**, asıl tartışılması gerekeni tartışalım, şeyleri adıyla çağır-maya cüret edelim diyorum...

Anarşist Kütüphane

Fikret Başkaya
Bir genel tekrarın utancı...
14.02.2023

14.02.2023 tarihinde şuradan: ozguruniversite.org

tr.anarchistlibraries.net